

Nikola Tesla Heykeli - Hırvatistan Zagreb

Nikola Tesla Heykeli Zagreb, Hırvatistan'ın başkentinde bilim, sanat ve kent tarihini bir araya getiren önemli anıtlardan biridir. Dünyaca tanınan mucit Nikola Tesla'yı tasvir eden bronz heykel, Hırvat heykeltıraş Ivan Meštrović tarafından yapılmıştır. Eser, Tesla'yı gösterişli ve hareketli bir kahraman gibi değil, düşüncelere dalmış sakin bir figür olarak betimler. Bu yaklaşım, heykeli Zagreb'deki diğer kamusal anıtlardan ayıran özelliklerin başında gelir.

Heykelin hikâyesi yalnızca sanatçının başarılı bir portre oluşturmaktan ibaret değildir. Tesla ile Meštrović birbirini tanıyan ve çalışmalarına hayranlık duyan iki önemli isimdi. Bu nedenle Zagreb'deki anıt, aynı zamanda bilim insanı ile heykeltıraş arasındaki dostluğu ve karşılıklı saygıyı da hatırlatır. Eserin ilk yapıldığı yer ile bugün bilinen kent merkezi konumu arasındaki değişim de anıtın tarihine ayrı bir katman ekler.

Zagreb'de Nikola Tesla heykeli gerçekten var mı?

Evet, Zagreb'de Nikola Tesla'yı tasvir eden gerçek bir heykel bulunuyor. Eser, Ivan Meštrović'in yaptığı bronz bir anıttır ve Zagreb'in merkezindeki Masarykova ile Preradovićeve caddelerinin kesiştiği noktada, Teslina Caddesi'nin başlangıcına yakın bir yerde yer alır. Kentin turizm kaynaklarında heykel, Meštrović'in Zagreb'de görülebilecek eserleri arasında gösterilir.

Heykelin tarihi konusunda iki farklı yıl sık sık karıştırılır. Nikola Tesla Heykeli 1955–1956 yıllarında yapılmıştır. 2006 yılı ise eserin şehir merkezindeki bugünkü konumuna taşındığı tarihtir. Başka bir ifadeyle, anıt 2006'da yapılmamış; daha önce tamamlanan bronz heykel o yıl yeni yerine yerleştirilmiştir.

Zagreb'de Tesla'nın adıyla anılan başka kültürel mekânlar ve anıtlar da bulunur. Bu nedenle ziyaret

planı yaparken şehir merkezindeki Meštrović heykelini, Nikola Tesla Teknik Müzesi'ndeki sergi ve anma alanlarıyla karıştırmamak gerekir. Burada anlatılan eser, Tesla'yı oturur pozisyonda gösteren ve 2006'dan itibaren şehir merkezinde tanınan bronz heykeldir.

Heykeltıraş Ivan Meštrović

Ivan Meštrović, Hırvatistan'ın yetiştirdiği en tanınmış heykeltıraşlardan biridir. 1883'te Vrpolje'de doğan sanatçı, Avrupa'da ve Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim almış, çalışmış ve eserlerini sergilemiştir. Heykellerinde insan figürünü, tarihî kişileri ve düşünsel konuları farklı biçimlerde ele alan Meštrović'in çalışmaları, Zagreb'in kamusal sanat mirasında da önemli bir yer tutar.

Meštrović'in sanatı, yalnızca bir kişiyi dış görünüşüyle betimlemeye dayanmaz. Figürlerin duruşu, yüz ifadesi ve beden dili üzerinden karakteri ya da düşünce hâlini aktarmaya çalışır. Nikola Tesla heykelinde de benzer bir yaklaşım görülür. İzleyici, Tesla'yı bir laboratuvarında çalışırken ya da bir buluşunu sergilerken değil, kendi düşünceleriyle baş başa kalmış bir insan olarak görür.

Meštrović ile Tesla'nın tanışıklığı, eserin anlamını daha da güçlendirir. İkili 1924 yılında New York'ta bir araya geldi. Meštrović, Tesla'yla görüşmek istediğini bildirdi; Tesla da sanatçının çalışmalarına duyduğu ilgiyi ve onunla tanışma arzusunu dile getirdi. Sonraki yıllarda mektuplaşmaları sürdü. Bu kişisel bağ, Zagreb'deki Nikola Tesla Heykeli'nin sıradan bir sipariş üzerine yapılmış portre olmanın ötesine geçmesini sağlar.

Nikola Tesla portresinin ortaya çıkış hikâyesi

1939'da Nikola Tesla, Ivan Meštrović'e bir telgraf göndererek kendisinin bir büstünü yapmasını istedi. Meštrović bu isteği kabul etti ve çalışma için ücret talep etmedi. O sırada Avrupa'daki işlerinden dolayı Amerika'ya gidemeyeceğini belirtti. Tesla'nın Split'e gelmesini ya da kendisine fotoğraflar göndermesini önerdi. Fakat Tesla o dönemde 83 yaşındaydı ve uzun bir yolculuğa çıkabilecek durumda değildi.

Tesla 1943'te hayatını kaybedince, sanatçı onun karşısında poz vererek çalışamadı. Meštrović yine de verdiği sözü yerine getirmek istedi. Tesla'yı daha önce tanımış olmasından, kişisel anılarından ve fotoğraflardan yararlanarak heykel üzerinde çalıştı. Böylece bugün Zagreb'de görülen anıt, sanatçının Tesla'yla ilgili hatıralarını da taşıyan bir eser hâline geldi.

Meštrović'in büyük boyutlu Tesla heykeli 1955-1956 döneminde tamamlandı. Aynı dönemde sanatçının bilim insanı Ruđer Bošković'i tasvir eden eseri de Zagreb'deki Ruđer Bošković Enstitüsü ile ilişkilendiriliyordu. Tesla heykelinin ilk olarak bu enstitünün arazisine yerleştirilmesi, iki bilim insanının ve iki sanat eserinin aynı çevrede buluşmasını sağladı.

Heykelin görünümü ve sanatsal özellikleri

Zagreb Nikola Tesla anıtı, Tesla'yı otururken gösterir. Bilim insanının başı hafifçe öne eğiktir ve sol eliyle desteklenmiştir. Bacaklarının rahat duruşu ve bedeninin sakin görünümü, figüre gündelik ve düşünceli bir hava verir. Bu oturuş, izleyicinin dikkatini bir hareketten çok Tesla'nın iç dünyasına ve zihinsel yoğunluğuna yöneltir.

Meštrović, Tesla'yı elektrik, enerji ya da icatları temsil eden belirgin nesnelerle çevrelemez. Heykelde öne çıkan unsur, doğrudan insan figürüdür. Tesla'nın düşüncelere dalmış hâli, bilimsel üretimin arkasındaki sabrı ve yoğunlaşmayı çağırıştırır. Bu nedenle eser, bilim insanını yalnızca başarılarıyla değil, düşünme eylemiyle de anlatır.

Bronz yüzey ve heykelin hacimli biçimi, eserin farklı açılardan izlenmesine olanak verir. Ön cepheden bakıldığında figürün genel duruşu dikkat çeker. Yan açılardan ise öne eğilen baş ve kolun konumu daha belirgin hâle gelir. Heykelin çevresinde dolaşmak, sanatçının figürü üç boyutlu biçimde nasıl kurduğunu anlamayı kolaylaştırır.

Heykel, açık bir kent alanında bulunduğu için deneyim, kapalı bir müze salonundaki eserden farklıdır. Tesla figürü çevredeki sokakların, binaların ve günlük kent hareketliliğinin bir parçası olarak görülür. Bu kamusal konum, anıtın yalnızca sanat tarihiyle ilgilenenlere değil, Zagreb merkezinde yürüyen kent sakinlerine ve ziyaretçilere de ulaşmasını sağlar.

Nikola Tesla Heykeli'nin bugünkü konumu

Şehir merkezindeki Nikola Tesla Heykeli için kullanılan adres, Masarykova ve Preradovićeve caddelerinin kesiştiği noktadır. Heykel, Teslina Caddesi'nin başlangıcına yakın konumdadır. Zagreb Belediyesi'nin şehir planı belgelerinde de Tesla anıtı bu çevrede, Masarykova 2 ve kesişen sokaklarla ilişkilendirilen bir konumda kayıtlıdır.

Heykelin gelecekteki yeriyle ilgili 2026'nın başında yeni bir taşınma tartışması gündeme geldi. Ruđer Bošković Enstitüsü, anıtın yeniden enstitü arazisine alınması için Zagreb Belediyesi'ne başvuruda bulundu. Ocak 2026'da yayımlanan haberlerde, o tarihte kesin bir karar verilmediği aktarılıyordu. Bu nedenle heykeli ziyaret etmek isteyenlerin güncel konum bilgisini seyahat tarihine yakın zamanda kontrol etmesi yararlı olur.

Bu belirsizlik, heykelin Zagreb'de gerçekten var olduğu gerçeğini değiştirmez; ancak ziyaretçinin karşılaşacağı adres zaman içinde değişebilir. Şehir merkezinde yürüyüş planlayanlar için anıtın Masarykova ve Preradovićeve çevresindeki bilinen konumu iyi bir başlangıç noktasıdır. Taşınma konusunda yeni bir karar alınması hâlinde, yerel duyurular ve güncel şehir haritaları esas alınmalıdır.

Zagreb Nikola Tesla Heykeli'ne nasıl gidilir?

Heykel, Zagreb'in merkezinde bulunduğu için yürüyüş rotasına kolayca eklenebilir. Masarykova ve Preradovićeve caddelerinin kesiştiğı noktaya ulaşıldığında, Teslina Caddesi'nin başlangıcına yakın küçük alanda anıt görülebilir. Şehir merkezindeki meydanlardan ve yaya caddelerinden yürüyerek gelmek mümkündür. Ziyaret öncesinde harita uygulamasında "Nikola Tesla statue Zagreb" veya "Spomenik Nikoli Tesli" ifadelerini aramak, konumu bulmaya yardımcı olur.

Heykeli incelerken yalnızca önünden geçmek yerine çevresinde dolaşmak, figürün duruşunu farklı açılardan görme fırsatı verir. Fotoğraf çekmek için çevredeki yaya trafiğini dikkate almak ve geçiş alanlarını kapatmamak gerekir. Anıtı yakındaki sokaklar ve meydanlarla birlikte görmek, Zagreb'in merkezindeki günlük yaşamla kamusal sanatın nasıl iç içe geçtiğini fark etmeyi sağlar.

Nikola Tesla Heykeli neden görülmeye değer?

Zagreb'deki Nikola Tesla Heykeli'ni özel kılan ilk unsur, bilim insanı ile heykeltıraş arasındaki gerçek dostluk hikâyesidir. Tesla'nın Meštrović'ten portresini yapmasını istemesi ve sanatçının bu isteğı Tesla'nın ölümünden sonra yerine getirmesi, esere kişisel bir anlam kazandırır. Anıtın ardında yalnızca bir anma kararı değil, iki yaratıcı insan arasında gelişen karşılıklı saygı bulunur.

İkinci önemli özellik, eserin Tesla'yı alışılmış kahramanlık kalıplarından farklı biçimde göstermesidir. Oturmuş, düşünceli ve sakin figür, bilimsel başarıların arkasındaki zihinsel çabayı hatırlatır. Meštrović'in tercih ettiğı bu sade anlatım, ziyaretçiyi Tesla'nın icatlarından çok onun düşünme hâli üzerinde durmaya davet eder.

Üçüncü unsur ise anıtın kent içindeki yaşamla kurduğu ilişkidir. Heykel, yalnızca özel bir müze koleksiyonunda değil, Zagreb'in merkezindeki kamusal alanda yer alır. Bu özellik, onu şehir gezisi sırasında görülebilecek bir kültür durağına dönüştürür. Merkezde yürüyenler için kısa bir mola, Tesla'nın yaşamı ve Meštrović'in sanatı hakkında düşünmek için yeterli olabilir.

Kaynak Url: <https://www.heykel.org/anit/nikola-tesla-heykeli-hrvatistan-zagreb/>

Atölye: [Heykel.org](https://www.heykel.org) - Yayın Tarihi: 2026-10-24 22:26:49 - Pdf Tarihi: 25/10/2026